

LIGESTILLINGSVURDERING AF LOVFORSLAG

Forslag til Lov om ændring af barselsloven
(Indførelse af øremærket orlov, lighedeling af
retten til barselsdagpenge og ret til overdra-
gelse af barselsdagpenge til sociale forældre
og nærtstående familiemedlemmer m.v.)

L nr. 104

11. januar 2022

J.nr. 2021 - 11303

CALI

Baggrund

EU vedtog den 19. juni 2019 et direktiv om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner (orlovsdirektivet), som skal være implementeret i dansk ret senest den 2. august 2022. Direktivet medfører bl.a., at der skal øremærkes to måneders forældreorlov med en dagpengetilskud tilknyttet til hver forælder, som skal være en individuel rettighed, der ikke kan overføres til den anden forælder. Der er på den baggrund den 26. oktober 2021 blevet indgået en politisk aftale om implementering af EU's orlovsdirektiv og ligestilling af orlovsrettigheder mellem forældre og øremærket forældreorlov. Lovforslaget skal implementere direktivet og udmønte den politiske aftale i dansk ret.

Formål

Lovforslaget har til formål at udmønte den politiske aftale mellem regeringen og V, SF, RV, EL og ALT af 26. oktober 2021 om implementering af EU's orlovsdirektiv og ligestilling af orlovsrettigheder mellem forældre og øremærket forældreorlov, som skal skabe mere ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet og i familien ved at tilskynde til en større lighedeling af orloven mellem forældrene.

Den primære målgruppe

Den primære målgruppe for lovforslaget er forældre. Orlovsdirektivets bestemmelser om lønmodtageres ret til 9 ugers øremærket forældreorlov implementeres i en 24-24-model, hvor hver forælder efter barnets fødsel får ret til 24 ugers orlov med ret til barselsdagpenge. Der øremærkes således 9 ugers orlov til hver forælder. Der ændres med lovforslaget ikke på længden af den samlede ret til orlov med barselsdagpenge, som er i alt 52 uger, hvoraf 48 uger er efter fødslen. Derudover får sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer mulighed for at tage del i den overførbare del af orloven med barnet.

De sekundære målgrupper

- Udbetaling Danmark
- Kommunerne

Samlet vurdering

Lovforslaget forventes at have positive ligestillingsmæssige konsekvenser, idet lovforslaget vil tilskynde til en større lighed af orloven mellem forældrene. Samtidig forventes tildelingen af øremærket orlov til fædre at understøtte fædres orlovsafholdelse.

Undersøgelser peger på, at ca. hver tredje far gerne ville have holdt mere orlov end han gjorde. Fædre, der blev forældre i 2019, holdt i gennemsnit 34 dages orlov, mens mødre holdt 280 dage, og udviklingen går kun langsomt fremad. De sidste fem år har fædre i gennemsnit taget én dags mere orlov om året. Der er samtidig stor geografisk forskel på, hvor meget orlov fædre holder. Mens fædre i København i gennemsnit holdte 48,6 dages orlov, holdt fædre i Vest- og Sydjylland 24,9 dages orlov. Derudover er det i højere grad højtuddannede mænd, der tager orlov.

Med forslaget forventes flere fædre at holde mere orlov, hvilket kan bidrage til større ligestilling mellem mænd og kvinder både på arbejdsmarkedet og i familien. Undersøgelser peger på, at det gavner både fædre, mødre og børn, når begge forældre kan være sammen med børnene tidligt i livet. Fædres orlov gavner for eksempel børns udvikling og trivsel, og forbedrer fædres sundhed og tilknytningen til deres børn. Undersøgelser peger også på, at fædres brug af orlov fører til større ligestilling i hjemmet, hvor det ofte er mødre, der tager barns første sygedage, og som står for de fleste opgaver i hjemmet. Derudover kan fædres brug af orlov bidrage til at mindske forskellen mellem mænd og kvinder i forhold til løn, pension og karrieremuligheder på sigt. På den baggrund forventes lovforslaget at have positive ligestillingsmæssige konsekvenser for både kvinder og mænd.